

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

НН Архітектурно-художній інститут
Кафедра Нарисної геометрії та інженерної графіки

СИЛАБУС освітнього компонента – ВК фаховий Прикладне мистецтво шрифту

Освітній рівень	другий (магістерський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітня програма	ОПП Образотворче мистецтво
Обсяг освітнього компонента	4 кредити ECTS (120 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні
Індивідуальні завдання	розрахунково-графічна робота
Форми підсумкового (семестрового) контролю	залік

Викладач (Викладачі):

Перпері Алла Олександрівна, к.т.н., зав. кафедри нарисної геометрії та інженерної графіки, a_perperi@ukr.net

Сидорова Наталія Валеріївна, канд. техн. наук, доцент кафедри нарисної геометрії та інженерної графіки, sidorovanataliya@ukr.net

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформується навички та вміння виконувати роботи за основами шрифтового дизайну, який вирішує різні задачі. від стилю різних форм до реклами видів продукції; поліграфічної продукції, упаковок, ювелірної продукції, різних видів оформлення інтер'єрів і вітрин магазинів. Здатність застосовувати навички при виконанні проектних завдань пов'язаних з подальшою професійною діяльністю прикладного мистецтва в інтер'єрі, в ювелірній промисловості і поліграфії.

Передумови для вивчення освітнього компонента: після вивчення освітніх компонентів Композиції, Твір мистецтва і екстер'єрі та інтер'єрі.

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- у чому полягає суть дисципліни «Прикладне мистецтво шрифту»;
- історія шрифтової графіки;
- різні форми стилів в мистецтві;
- шрифтова графіка в різних областях художнього прикладного мистецтва;
- вплив шрифту на образи прийнятих рішень різних видів продукції;

володіти:

- прийомами виконання графічно-художніх робіт з використанням шрифту
- навичками застосування довідкової літератури і використання державної стандартної та нормативної документації при виконанні замовлення
- художньою мовою, яка дає змогу безконтактного спілкування для потреб у галузі «Культури і мистецтва»

ВМІТИ:

- зображати основні класичні форми літер світового досвіду;
- розбиратися в художніх стилях минулого і сучасності;
- будувати рекламні макети на оформлення назв магазинів, офісів і великих рекламних стендів;
- розбиратися в античному, середньовічному та сучасному прикладному мистецтві оформлення інтер'єрів та офісів;
- захистити свою ідею на основі фундаментальних знань і об'єкта запропонованої теми

Тематичний план

Тема 1. Предмет «Прикладне мистецтво шрифту» та його значення в художньої освіти. Коротка історична довідка з дисципліни "Прикладне мистецтво шрифту". Діапазон застосування шрифту в промисловості, як в минулих століттях, так і в сучасності. Актуальність застосування мистецтва шрифту в сучасному виробництві і оформленні продукції.

Тема 2. Історичні відомості про виготовлення монограм на різних ювелірних виробках. Нанесення зображення методом гравіювання по металу, абразивним методом по склу, різьбленням по каменю і дереву з наступним художнім оформленням. Ознайомлення з роботами, які зроблені методами сучасного гравіювання з використанням лазерного обладнання. Ознайомлення з ілюстраціями знаменитих музейних і сучасних виробів.

Тема 3. Історія оформлення книжкових обкладинок. Виникнення візиток в минулі роки і їх значення в сучасності. Перше використання рекламних плакатів в минулому і їх нове значення в сучасності. Підбір шрифтів, які переважно використовувались для читабельності та креативності рекламного макету. Історична довідка про календарі. Сучасне значення календаря в життєдіяльності людини.

Тема 4. Історія виникнення написів над фасадною частиною магазину, кафе, ресторану. Від вивіски у середньовічній майстерні до назви сучасного виробництва. Значення назви для успішної виробничої діяльності закладів. Нестандартне використання шрифтів в сучасному оформленні офісів, гесертіон готелів, адміністративних стійок в будь-яких областях життєдіяльності людини. Використання букв в індивідуальному виробництві меблів, товарів побуту та предметів інтер'єру.) у третьому (окремому) випадку. Способи та алгоритм розв'язання задач.

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за освітнім компонентом «Прикладне мистецтво шрифту» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання розрахунково-графічних робіт.

1) оформлення візитної картки. Виконання ескізів на форматі А4 для затвердження варіанту завдання. Виконання ескізів шрифту і напису. Наступний етап – це виконання двох візитних карток різної тематики на картоні або на акварельному папері формату А3 в кольорі. Техніка виконання візитки на вибір студента. Оформлення візитки передбачає стилі: летеринг, каліграфію, класичний шрифт або ексклюзив.

2) оформлення книжкової обкладинки - складний творчий процес, що вимагає особливого таланту від художника-оформлювача. Необхідно стилізовано і коротко висловити всю суть літературного твору, це відноситься не тільки до художнього оформлення зображення обкладинки, але й до шрифту і назви книги. Необхідно вибрати літературний твір, виконати ескізи і надати викладачеві для затвердження до виконання. Ескізи необхідно виконати на форматі А4 в олівці. Після ескізів олівцем необхідно виконати ескізи назви кількома варіантами. Потім необхідно виконати макет роботи на акварельному папері формату А3.

3) оформлення шрифтового плакату (календаря). Виконується завдання по тій же схемі, що й попередні: вибір тематики рекламного плаката або тематики календаря, виконання ескізу на форматі А4, потім розробка шрифту макета в будь-якому стилі (летеринг або каліграфія). Оформлення шрифтового плакату (календаря). Виконується завдання по тій же схемі, що й

попередні: вибір тематики рекламного плаката або тематики календаря, виконання ескізу на форматі А4, потім розробка шрифту макета в будь-якому стилі (летеринг або каліграфія).

4) оформлення назви офісу, фірми або магазину. Підбір варіанту назви. Розробка ескізів на основі теоретичних основ. Підбір та розробка напису з використанням класичних шрифтів, акцидентних шрифтів або летерингу. Виконання роботи у будь-якій техніці.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку шляхом накопичення балів від 60 до 100 балів: виконання практичних робіт та розрахунково-графічної роботи (графічних робіт).

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Перпері А.О., Яворська Н.М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Прикладне мистецтво шрифту для здобувачів освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво» за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрації», освітній рівень – другий (магістерський). - Одеса: ОДАБА, 2021. 130 с.

2. Ком'яхова Н. Прописи «Українська в'язь та устав». - К.: Школа каліграфії «Арт і Я», 2021. 42 с.

3. Каталог кирилических шрифтів «Живий шрифт». - К.: Школа каліграфії «Арт і Я», 2018. 64с.

4. Куленко М. Графіка шрифту / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2004. 192 с.

5. Мітченко В. Каліграфія. Взаємовпливи шрифтів: теорія і практика; кирилиця і латиниця; історія і сучасність. - К.: Laurus. 2020. 288 с.

6. Мітченко В. С. Естетика українського рукописного шрифту / В. С. Мітченко. К.: Грамота, 2007. 208 с.

7. Поліщук А. А. Теорія та практика графіки. : навч. пос. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2015. 212 с.

8. Поліщук А. А. Творчі аспекти проектування шрифтової графіки // Дизайн-освіта як галузь креативних індустрій: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 18-19 квітня 2019 р. / МК України, Київ. нац. ун-т к-ри і мист; редкол.: Удріс-Бородавко Н., Болтенков А., Чистіков О. К.: КНУКіМ. 2019. С. 100–104.

9. Ellen Lupton. Thinking With Type. 2004. 173 с.

10. Robert Bringhurst. The Elements of Typographic Style. Hartley & Marks Publishers, 2012. 254h.

11. Чебанік В. Прописи «Італійський курсив: латиниця та кирилиця». - К.: Школа каліграфії «Арт і Я», 2021. - 104 с.

12. Чебанік В. Прописи «Український скоропис: каліграфія гострим пером». - К.: Школа каліграфії «Арт і Я», 2018. - 98 с.

13. Molly Suber Thorpe. Mastering Modern Calligraphy : Beyond the Basics: 2,700+ Pointed Pen Exemplars and Exercises for Developing Your Style. - NY: r St. Martin's Griffin, 2019. 240 p.

Допоміжні джерела інформації

1. Лесняк В. Акцидентний шрифт / В. Лесняк. Харків: Колорит, 2004. 140 с.

2. Лесняк В. 40 оригінальних шрифтів / В. Лесняк. К: ArtHuss, 2020. 160 с

3. Шевченко В. Типографіка та модульність реклами. Частина 1. Типографіка. К.: Інститут журналістики, 2017. 123 с.

4. Felici J. The Complete Manual of Typography. Adobe Press, Peachpit, 2011. 416 p.

5. Saltz I. Typography Essentials: 100 Design Principles for Working with with Type. Rockport, 2009. 209 p.